

Enn Leppik
303 MAJANDUSTEHINGUT
RAAMATUPIDAMISES
Praktilised näited

Enn Leppik

303
MAJANDUSTEHINGUT
RAAMATUPIDAMISES

Praktilised näited

RAFIKO
TARTU 2009

Kirjastaja: **Rafiko Kirjastus OÜ, oktoober 2009**

Kõik kirjastamisõigused kuuluvad Rafiko Kirjastus OÜ-le, kelle kirjaliku nõusolekuta ei ole lubatud käesoleva raamatu mitte ühtki osa mehaaniliste või elektrooniliste vahenditega reprodutseerida ega mingil muul moel paljundada, kaasa arvatud fotopaljundus, informatsiooni talletamine, kontaktkooperimine.

Rafiko Kirjastus OÜ
Staadioni 38, Tartu
<http://www.rafiko.ee>
Tel./fax. 7333911
E-mail: rafiko@rafiko.ee

ISBN 978–9985–9910–4–6

AUSTATUD LUGEJA

2007. aastal kinnitas meie Raamatupidamise Toimkond, et kuni 2009. aastani raamatupidamisvaldkonnas olulisi muudatusi ette näha ei ole. Selline kinnitus tugines Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) 2006. aastal antud lubadusele, et kuni aastani 2009 ei jõustata rahvusvahelistes finantsaruandluse standardites ühtegi olulist muudatust. Täna võib öelda, et nii ongi läinud. Kuni 31.12.2008 ei ole tehtud põhimõttelisi muudatusi Raamatupidamise Toimkonna juhendites (RTJ) ega nende aluseks olevates rahvusvahelistes finantsaruandluse standardites (IFRS). Ka raamatupidamise seaduse redaktsiooni ei ole märkimisväärselt korrigeeritud. Alates 2005. aasta sügisest, mil ilmus meie eelmine raamat “277 majandustehingut raamatupidamises. Praktilised näited”, kuni 2008. aasta lõpuni on olnud Eesti raamatupidamiskesk-kond suhteliselt stabiilne ning finantsjuhtidel ja raamatupida-jatel on olnud hea võimalus harjuda nende suuremate muuda-tustega, mida hakati rakendama ligi viis aastat tagasi 01.01.2005.

Senine rahulik ja stabiilne periood raamatupidamisarvestuse reglementeerimisel hakkab aga lõppema. Juba alates 2009. aasta algusest jõustati mitmed muutatused rahvusvahelistes finantsaruandluse standardites (uus standard IFRS 8 “Äriseg-mendid”, uuendused standardites IAS 1 “Finantsaruannete esitamine”, IAS 23 “Laenukohustuste kajastamine”, IAS 40 “Kinnisvarainvesteeringud”). Samuti tehti muudatusi üheteist-kümnes ehk enamikus Raamatupidamise Toimkonna juhendis ning võeti vastu üks uus juhend RTJ 17 “Teenuste kontses-

sioonikokkulepped”, mida hakati rakendama alates 01.01.2009.

Eeltoodud põhjustel on muutunud aktuaalseks anda välja uus täiendatud praktiliste näidete kogumik “303 majandustehingut raamatupidamises. Praktilised näited”. Võrreldes 2005. aastal ilmunud analoogse raamatuga “277 majandustehingut raamatupidamises. Praktilised näited” on sellel aastal ilmuv raamat näidete poolest mahukam. Uusi majandustehingute kajastamise näiteid on lisatud mitmete teemade puhul. Varem esitatud praktilisi näiteid on vajadusel korrigeeritud ja viidud vastavusse muudetud alates 2009. aasta algusest kehtivate Raamatupidamise Toimkonna juhenditega. Muudetud juhendite rakendamisega on kaasnenud suuremad muudatused – täiendused eelkõige põhivaraga ja vähemusosalusega seotud tehingute ja tulude kajastamisel, samuti aruandluse koostamisel. Lisatud on näiteid uute varem kajastamata arvestusvaldkondade kohta nagu näiteks avaliku sektori ja erasektori üksuste vahel sõlmitud teenuste kontsessioonikokkulepete kajastamine nii erasektori kui ka avaliku sektori üksuste aruannetes, tehingud vähemusosalusega jt.

Uue raamatu eesmärk on:

- tutvustada olulisemaid muudatusi raamatupidamises, mida muudetud raamatupidamise seadus ja Raamatupidamise Toimkonna juhendid endaga kaasa toovad;
- illustreerida valitud praktiliste näidete abil erinevate majandustehingute kirjendamist raamatupidamises, lätudes alates 2009. aasta algusest kehtivatest raamatupidamise seaduse ja Raamatupidamise Toimkonna juhendite redaktsioonidest.

Näidetes, mis sisaldavad makse ja maksumäärasid, on lugejal oluline keskenduda majandustehingu sisule. Makse ja maksu-

määrasid palume täpsustada näidete kasutamise hetkel kehtivatest maksuseadustest, sest need muutuvad suure tõenäosusega.

Raamat on koostatud suunitlusega juhtidele, raamatupidajatele, üliõpilastele, finantspraktikutele ja teistele huvigruppidele, kellel on vajadus tundma õppida ja rakendada Eesti head raamatupidamistava.

Tänan oma kolleege Audiitorbüroost ELSS AS Ana Kivesti't, Kaja Filatenko't ja Kerle Lalin'at ning Sander Karu firmast Rafiko, samuti kõiki teisi, kes aitasid kaasa antud raamatu koostamisele ning jõudmisel lugejani. Oleme ette tänulikud kõikidele lugejatele ettepanekute ja märkuste eest, mis võimaldaksid antud temaatikat veel paremini lugejale kasulikumalt käsitleda.

Autor
Enn Leppik

AUTOR

Enn Leppik (s. 1949) on lõpetanud Tartu Ülikooli 1971. aastal. Täiendanud oma teadmisi Tartu Ülikooli aspirantuuris ja Saksamaal Kielis.

Töötanud Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas õppejõuna, Audiitorbüroos ELSS AS audiitorina, KPMG Estonias audiitor-partnerina. Käesoleval ajal töötab rahvusvahelist audiitorfirmade ketti Nexia International esindavas Audiitorbüroos ELSS AS juhataja-audiitorina. On samal ajal Tartu Ülikoolis külalislektor, kus peab loenguid finantsarvestusest ja audiitor-kontrollist. Teeb õppetööd ka finantspraktikute täiendkoolitustel.

Enn Leppik on vannutatud audiitor alates 1990. aastast. Ta on olnud aastaid audiitortegevuse nõukogu liige. Käesoleval ajal kuulub audiitorite kutsekomisjoni koosseisu. On kirjutanud publikatsioone majandusarvestuse ja ettevõtluse valdkondades.

SISUKORD

RAHA ARVESTUS.....	39
1. Raha laekumine kassasse.....	39
2. Raha laekumine kassasse kauba müügi korral	39
3. Raha väljamaksmine kassast	39
4. Raha laekumine pangakontole.....	40
5. Ülekande tegemine pangakontolt	40
6. Kingina saadud raha arvelevõtmine	40
VÄLISVALUUTA TEHINGUTE KAJASTAMINE	40
7. Välisvaluuta ost	41
8. Ostjale välisvaluutas esitatud nõue.....	41
9. Välisvaluutas fikseeritud nõude laekumine ja konverteerimine kroonidesse.....	42
10. Välisvaluuta laekumine välisvaluuta kontole.....	42
11. Välisvaluutas fikseeritud kohustus	43
12. Välisvaluutas fikseeritud kohustuse tasumine kroonides pangakontolt	43
13. Välisvaluutas fikseeritud kohustuse tasumine kroonides sularahaga	44
14. Välisvaluutas fikseeritud kohustuse tasumine välisvaluutaga pangakontolt.....	44
15. Välisvaluutas fikseeritud pikaajaliste finantsinvesteeringute arvele võtmine.....	45
16. Välisvaluuta jäägi hindamine bilansipäeval	45
17. Välisvaluutas fikseeritud kohustuste hindamine bilansipäeval.....	46
18. Välisvaluutas fikseeritud nõuete hindamine bilansipäeval.....	46

AUDIITORBÜROO ELSS AS

Audiitorid & Konsultandid

Audiitorteenused

Raamatupidamisteenused

Ärikonsultatsioonid

Siseauditi teenused

Vanemuise 21a, Tartu 51014

Tel. 730 1330

Faks 730 1333

E-mail: nexia@elss.ee

www.elss.ee

Audiitorbüroo ELSS AS on asutatud 1991. aastal ja ta esindab Eestis rahvusvahelist audiitorfirmade ketti Nexia International, kellel on kontoreid 96 riigis ja kus töötab üle 14 000 töötaja.

Audiitorbüroo ELSS AS vannutatud audiitorid on:
Enn Leppik, Evald Veldemann, Monika Karniol,
Margit Leppik, Ülle Lindmets

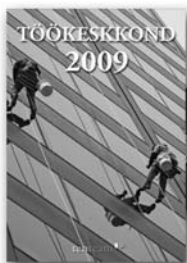
19.	Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsete varade (kajastatakse õiglasest väärtuses) ümberhindamine bilansipäeval.....	47
-----	---	----

LÜHIAJALISTE FINANTSINVESTEERINGUTE

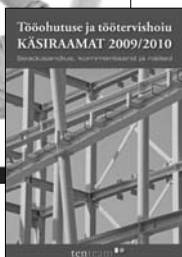
ARVESTUS	48
20. Aktsiate ost lühiajalise investeringuna	48
21. Aktsiate kajastamine bilansis õiglasest väärtuses (muutused läbi kasumiaruande).....	48
22. Õiglasest väärtuses kajastatavate aktsiate (muutused läbi kasumiaruande) müük	49
23. Aktsiate kajastamine bilansis õiglasest väärtuses (muutused läbi omakapitali ümberhindluse reservi)	50
24. Õiglasest väärtuses kajastatavate aktsiate (muutused läbi omakapitali ümberhindluse reservi) müük	50
25. Ettevõtte kasutab finantsvara ostu ja müügi arvestusel väärtuspäeva meetodit, ning bilansipäev jääb tehinguja väärtuspäeva vahelisele perioodile	51
26. Ettevõtte kasutab finantsvara ostu ja müügi arvestusel tehingupäeva meetodit.....	52
27. Aktsiate müük soetusmaksumusega.....	53
28. Lühiajalise investeringuna soetatud aktsiate müük, kui müügihind ületab ostuhinna	53
29. Lühiajalise investeringuna soetatud aktsiate müük ostuhinnast madalama müügihinnaga	53
30. Aktsiate kuluskandmine nende müügi korral kasutades FIFO meetodit.....	54
31. Finantsvarade allahindlused (soetusmaksumuses kajastatavad aktsiad).....	54
32. Finantsvarade allahindlus (õiglasest väärtuses muutusega läbi omakapitali reservi kajastatavad võlakirjad).....	55
33. Finantsvarade allahindluse tühistamine (õiglasest väärtuses muutusega läbi omakapitali reservi kajastatavad võlakirjad).....	56

Alati värsked ja vajalik informatsioon tööandjale

Perioodilised infokogumikud CD-plaatidel

Praktilised töösuhete-, töökeskkonna- ja finantsalased käsiraamatud

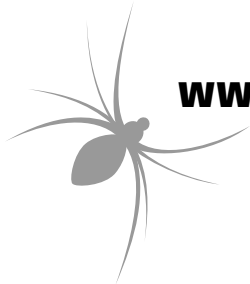
Õigusaktide sari SEADUS TÖÖLAUAL

tentteam

Ten-Team OÜ • Merivälja tee 5-E206, Tallinn 11911
Telefon: 6 300 900 • On-line pood: www.tentteam.ee

34.	Lühiajaliste võlakirjade ost	57
35.	Lühiajaliste võlakirjade müük kasumiga.....	57
36.	Lühiajaliste võlakirjade müük kahjumiga	57
37.	Repotehing väärtpaberitega.....	58
TULETISVÄÄRTPABERITE ARVESTUS		59
38.	Ostuoptsiooni ostmine.....	59
39.	Ostuoptsiooni kasutamine	59
40.	Ostuoptsiooniga soetatud aktsia edasimüük.....	60
41.	Ostuoptsiooni mittekasutamine	60
42.	Müügioptsiooni ostmine.....	61
43.	Müügioptsiooni kasutamine	61
44.	Müügioptsiooni mittekasutamine	62
45.	Forwardteingu kajastamine (finantsvarana)	62
46.	Forwardteingu kajastamine (kohustusena).....	63
OSTJATE VASTU ESITATUD NÕUETE ARVESTUS		64
47.	Kauba müük maksetähtajaga.....	64
48.	Ebatõenäoliselt laekuvad arved	65
49.	Ostjate vastu esitatud nõuete osaline allahindamine	65
50.	Ostjate vastu esitatud nõuete allahindamine, kasutades nõude diskonteerimist nüüdisväärtusesse	66
51.	Ebatõenäoliselt laekuva arve laekumine	67
52.	Ebatõenäoliselt laekuva nõude tunnistamine lootusetuks nõudeks	68
53.	Laekumata arve tunnistamine lootusetuks nõudeks	68
54.	Lootusetu nõude laekumine.....	69
55.	Individuaalselt ebaoluliste finantsvarade allahindlus.....	69
56.	Ostjate vastu esitatud nõuete allahindlus, kasutades aegumisprotokolli.....	70
57.	Lühiajaliste nõuete müük (regressiõigusega faktooring) ..	70
58.	Lühiajaliste nõuete müük (regressiõigusega faktooring) .	71

Raamatupidamise- ja maksuinfo portaal

www.RMP.ee

- erialased artiklid
- värsked uudised
- seadusemuudatused
- spetsialistide kommentaarid
- elektroonne ajakiri “Nädalakiri”
- majandusalaste toodetega e-pood
- aktiivne foorum (vastavad ka juristid)
- koolituskalender
- maksukalender
- tööpakkumised jpm.

RAAMATUPIDAJA IGAPÄEVANE TÖÖLEHT!

OSTJATE VEKSLITE ARVESTUS	72
59. Intressi mittekandvad ostjavekslid	72
60. Intressi mittekandva ostjaveksli edasimüük enne veksli tähtpäeva	73
61. Intressi kandvad ostjavekslid.....	73
62. Intressi kandvate ostjavekslite edasimüük enne veksli tähtpäeva	74
MITMESUGUSTE NÕUETE ARVESTUS	74
63. Arveldused aktsionäridega	74
64. Lühiajalise laenu andmine.....	74
65. Lühiajalise laenu allahindamine.....	75
VIITLAEKUMISTE ARVESTUS.....	76
66. Laekumata laenuintress	76
67. Laekumata dividendid	76
68. Lühiajalistelt võlakirjadelt saadav intress	76
69. Muude viitlaekumiste (rendi-) arvestus.....	77
TULEVASTE PERIOODIDE KULUDE ARVESTUS.....	77
70. Rendi ettemaks	77
71. Kindlustuskulude arvestus.....	78
VARUDE ARVESTUS.....	78
72. Materjali / kauba ost, kui firma ei ole käibemaksu- kohustuslane	78
73. Materjali / kauba ost, kui firma on käibemaksu- kohustuslane	79
74. Ettemaksed tarnijatele	79
75. Kauba /materjali kandmine kulusse individuaal- maksumuse meetodil	80
76. Kauba / materjali kandmine kulusse kaalutud keskmise soetushinna meetodil	81
77. Kauba / materjali kandmine kulusse FIFO meetodil.....	81

Koolitused.ee
Hariduse koorekiht!

Koolitused, kursused, huvitegevus - Eesti suurim koolituste andmebaas!
www.koolitused.ee

78.	Kauba / materjali allahindlus.....	82
79.	Kauba / materjali mahakandmine.....	83
80.	Materjalide allahindamise vajaduse otsustamine, arvestades nendest valmistatavate valmistoodete soetusmaksumust.....	83
81.	Lõpetamata toodangu allahindamise vajaduse otsustamine.....	84
82.	Kauba väljastamine komisjonärile	84
83.	Valmistoodangu soetusmaksumuse arvestus.....	85
84.	Toodete soetusmaksumuse kindlaksmääramine kombineeritud tootmisprotsessi korral	86
85.	Kõrvaltoodete arvelevõtmine	87

PIKAAJALISTE FINANTSINVESTEERINGUTE

ARVESTUS	87	
86.	Aktsiate ost pikaajalise investeeringuna.....	88
87.	Aktsiate soetamine, kui aktsiate eest tasutakse investeeriija varaga ja rahas.....	88
88.	Aktsiate soetamine, kui aktsiate eest tasutakse investeeriija oma aktsiatega ja rahas	89
89.	Aktsiate soetamine, kui aktsiate eest tasutakse emiteeritavate aktsiatega	89
90.	Aktsiate soetusmaksumus lisatingimustega aktsiate ostu-müügi lepingu puhul.....	89
91.	Soetatud finantsvara (pikaajalise nõude) soetus- maksumus ja selle ümberarvestus järgnevate aruande- aastate lõpul.....	91
92.	Nõuete kajastamine juhul, kui laenu nominaalintress vastab turuintressile ja puuduvad tehingutasud.....	93
93.	Pikaajaliste finantsinvesteeringute kajastamine bilansipäeval.....	93
94.	Väljaantud pikaajalised laenud.....	94
95.	Väljaantud pikaajalise laenu (korrigeeritud soetus- maksumuses kajastatav finantsvara) allahindlus.....	95

96.	Väljaantud pikaajalise laenu (korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatav finantsvara) allahindluse tühistamine	96
97.	Väljaantud pikaajalise laenu allahindluse vajaduse selgitamine (kaalutlused laenusaaaja finantsraskuste korral)	97
98.	Nõuete kajastamine bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses	98
99.	Väljaantud pikaajaline laen juhul, kui nominaalintress on oluliselt madalam turuintressist	99
100.	Pikaajalise investeringuna soetatud aktsiate müük, kui müügihind ületab bilansilise maksumuse	99
101.	Pikaajalise investeringuna soetatud aktsiate müük ostuhinnast madalama müügihinnaga	100
102.	Soetusmaksumuses kajastatavate väärtpaperite allahindlus	100
VÕLAKIRJADE ARVESTUS		101
103.	Pikaajaliste võlakirjade ost – ostuhind võrdub nimiväärtusega	101
104.	Pikaajaliste võlakirjade ost nimiväärtusest kõrgema hinnaga	102
105.	Pikaajaliste võlakirjade ost nimiväärtusest madalama hinnaga	103
106.	Võlakirjade korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamine, kasutades sisemist intressimäära	104
107.	Konverteeritavate võlakirjade vahetamine aktsiate vastu	106
ÄRIÜHENDUSTE ARVESTUS		107
108.	Teise ettevõtte varade ja kohustuste omandamine äriühenduse käigus	107
109.	Omandamise kuupäev ja soetusmaksumus kui omandamine toimub aktsiate emiteerimise teel	108

110.	Kapitaliosaluse meetodi rakendamine.....	110
111.	Ostuanalüüsi koostamine ja omandatud netovara õiglase väärtuse hindamine	113
112.	Investeeringu kajastamine emaettevõtte konsoli- deerimata bilansis, emaettevõttel on kohustus koostada konsolideeritud aruanne	115
113.	Emaettevõtte osa tütaretevõtte poolt makstavatest dividendidest (kapitaliosaluse meetod)	116
114.	Dividendide maksmine (investeeringut arvutatakse soetusmaksumuse meetodil).....	117
115.	Dividendide maksmine, kui investeeringuobjekt maksab välja kasumit, mis on teenitud enne, kui investor soetas osaluse selles ettevõttes	117
116.	Sidusettevõtte aktsiakapitali suurendamine – osalus ei muutu.....	118
117.	Sidusettevõtte aktsiakapitali suurendamine – osalus väheneb.....	118
118.	Sidusettevõtte aktsiakapitali suurendamine – osalus suureneb.....	119
119.	Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vaheline äriühendus, kui soetusmaksumus on omandatud netovara bilansilisest maksumusest väiksem.....	120
120.	Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vaheline äriühendus, kui soetusmaksumus on omandatud netovara bilansilisest maksumusest suurem	121
121.	Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vaheline äriühendus, kui ühe ettevõtte puhul on kaasatud ka vähemusosalus, mis ei kuulu sama kontrolli alla	122
122.	Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vaheline äri- ühendus, kui omandaja ettevõtte emiteerib oman- datud netovarade soetamise eesmärgil omakapitali- instrumente	123

VÄHEMUSOSALUSEGA TEHTUD TEHINGUTE

ARVESTUS	124
123. Vähemusosaluse soetus (emaettevõtte kontseptsioon)...	124
124. Vähemusosaluse soetus (äriettevõtte kontseptsioon).....	125
125. Vähemusosaluse müük (emaettevõtte kontseptsioon)....	126
126. Vähemusosaluse müük (äriettevõtte kontseptsioon).....	127
KINNISVARAINVESTEERINGUTE ARVESTUS.....	127
127. Kinnisvarainvesteeringu soetus.....	128
128. Kinnisvarainvesteeringu hindamine bilansipäeval.....	128
129. Kinnisvarainvesteeringu ümberklassifitseerimine ja ümberhindlus (põhivara õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahe on ümberklassifitseerimise päeval positiivne).....	129
130. Kinnisvarainvesteeringu ümberklassifitseerimine ja ümberhindlus (põhivara õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahe on ümberklassifitseerimise päeval negatiivne).....	130
131. Kinnisvarainvesteeringu kajastamine aastaaruandes.....	130
132. Kinnisvarainvesteeringu müük.....	131
MATERIAALSE PÕHIVARA ARVESTUS	131
133. Materiaalse põhivara ost.....	132
134. Vara soetamine mitterahalise vahetustehingu (bartertehingu) teel	132
135. Vara soetamine mitterahalise vahetustehingu (barter- tehingu) teel, kusjuures vahetatavat varaobjektide õiglase väärtus pole usaldusväärselt määratav.....	133
136. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine (objekti ehituse finantseerimiseks on võetud eraldi laen).....	133
137. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine (objekti ehitust finantseeritakse üldisest võõrkapitalist).....	135

138.	Materiaalse põhivara soetamine (soetusmaksumuses kajastatakse ka vara tulevase demonteerimisega seotud kulutused).....	136
139.	Vara võtmine kasutusrendile.....	137
140.	Materiaalse põhivara soetamine kapitalirendi kaudu.....	137
141.	Põhivaraobjekti arvelevõtmine eraldi komponentidena.....	139
142.	Väljavahetatavate komponentide asendamine.....	139
143.	Tasuta saadud materiaalse põhivara arvelevõtmine.....	140
144.	Maa, maarajatise ja hoone maksumuse eraldamine.....	140
145.	Materiaalse põhivara amortisatsioon (lineaarne meetod).....	141
146.	Materiaalse põhivara amortisatsioon (tegevusmahu meetod).....	141
147.	Materiaalse põhivara amortisatsioon (kahekordselt alaneva jäägi meetod).....	142
148.	Vara amortisatsiooni perioodi muutmine.....	143
149.	Materiaalse põhivara müük kahjumiga.....	144
150.	Materiaalse põhivara müük kasumiga.....	144
151.	Vara andmine kasutusrendile.....	145
152.	Põhivara andmine kapitalirendile.....	146
153.	Materiaalse põhivara mahakandmine.....	147
154.	Materiaalse põhivara allahindlus.....	147
155.	Varasema väärtuse languse tühistamine.....	148
156.	Vara väärtuse test (masinad).....	149
157.	Raha genereeriva üksuse (tootmistsehhi) väärtuse test.....	151
158.	Materiaalse põhivara üleshindlus.....	152
159.	Üleshinnatud hoone uue soetusmaksumuse amortiseerimine.....	153
160.	Materiaalse põhivara ümberklassifitseerimine müügiotel põhivaraks.....	153
161.	Põhivara parenduste ja remondi kajastamine.....	154

BIOLOOGILISTE VARADE ARVESTUS	155
162. Bioloogilise vara arvelevõtmine (arvestades müügikulutusi ja transpordikulusid).....	155
163. Bioloogilise vara hindamine bilansipäeval, kui ettevõtte on sõlminud pikaajalise lepingu bioloogiliste varade müügiks.	156
164. Bioloogilise vara õiglase väärtuse leidmine, kasutades vara kasutamisel tekkivate diskonteeritud neto rahavoogude meetodit	157
165. Bioloogilise vara õiglase väärtuse leidmine, võttes aluseks soetusmaksumust ja varade bioloogilist muundumist	158
166. Bioloogiliste varade soetamine koos maaga	161
167. Bioloogilise vara müük	161
168. Bioloogilise vara ümberhindlus aruandeperioodi lõpus	162
169. Bioloogiliste varade ja põllumajandusliku toodangu kajastamise kohta õiglase väärtuse meetodiga ning kasumiaruande koostamine	163
 IMMATERIAALSE PÕHIVARA ARVESTUS	 168
170. Patendi arvestus	168
171. Patendi arvestus (patendi juriidiline eluiga on pikem kui selle majanduslikult kasulik eluiga)	169
172. Patendi arvestus (firma teeb patendi kasutamise vältel kulutusi selle tõestamise ja kaitsmise eesmärgil)	169
173. Patendi arvestus (müük)	170
174. Arvuti tarkvara arvestus	170
175. Arenguväljaminekute arvestus (uus toode)	171
176. Arenguväljaminekute arvestus (veebileht)	172
177. Firmaväärtuse arvestus	172
178. Negatiivse firmaväärtuse arvestus	173
179. Firmaväärtuse väärtuse test	174

LÜHIAJALISTE LAENUDE JA VÕLAKIRJADE ARVESTUS	176
180. Lühiajalise laenu saamine ja tagastamine	176
181. Nimiväärtuses müüdud vahetusvõlakirjade vahetamine emiteeritavate aktsiate vastu	177
182. Nimiväärtuses müüdud vahetusvõlakirjade vahetamine oma aktsiate vastu	178
183. Preemiaga müüdud vahetusvõlakirjade vahetamine aktsiate vastu	178
184. Forwardtehing kajastamine (finantskohustusena)	179
SAADUD ETTEMAKSETE ARVESTUS	180
185. Ostjate ettemaksed kaupade ja teenuste eest	180
TARNIJATELE OLEVATE VÕLGADE ARVESTUS	181
186. Ostmise maksetähtajaga	181
187. Ostmise kui tasutakse pangakaardiga	181
188. Krediiti ost allahindlusega sõltuvalt maksetähtajast	182
189. Intressikandvad vekslivõlad	182
190. Intressi mittekanvad vekslivõlad	183
MAKSUVÕLGADE ARVESTUS	184
191. Töötuskindlustusmaksu kinnipidamine	184
192. Tulumaksu kinnipidamine maksuvaba tulu rakendamisel	184
193. Tulumaksu kinnipidamine kui maksuvaba tulu ei rakendata	185
194. Tulumaksu kinnipidamine tööettevõtulepingu korral	185
195. Tööandja töötuskindlustusmaksu arvestamine	186
196. Sotsiaalmaks	186
197. Kinnipeetud tulumaksu, sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu tasumine	186
198. Erisoodustuste tulumaks ja sotsiaalmaks	187
199. Käibemaksu arvestus	187

VIITVÕLGADE ARVESTUS	188
200. Palgaarvestus	188
201. Puhkusetasude reserv ja puhkusetasu maksmine	188
202. Puhkusetasude reservi korrigeerimine aasta lõpus	189
203. Palga väljamaksmine	190
204. Väljamaksmata dividendide arvestus	190
205. Intressivõlad	190
LÜHIAJALISTE ERALDISTE ARVESTUS	191
206. Garantiieraldis	191
207. Eraldis kohtuvaidluse suhtes	192
208. Eraldis kahjuliku lepingu suhtes	192
209. Restruktureerimiseraldised	193
210. Dividendide tulumaksu kajastamine	193
211. Dividendide tulumaksu kajastamine (tulumaksukulu ja tulumaksukohustuse korrigeerimine aastaaruande koostamisel)	194
212. Dividendide tulumaksu kajastamine (juhul kui ettevõtte on kohustatud kinni pidama täiendavat tulumaksu välisriiki makstavalt dividendilt)	194
SIHTFINANTSEERIMISE ARVESTUS	195
213. Tegevuskulude sihtfinantseerimise arvestus brutomeetodil (kulud kahel aastal)	195
214. Tegevuskulude sihtfinantseerimise arvestus (kulud 2005. a., sihtfinantseerimine 2006. a.)	196
215. Tegevuskulude sihtfinantseerimine netomeetodil	197
216. Varade sihtfinantseerimine brutomeetodil	197
217. Varade sihtfinantseerimine netomeetodil	199
218. Mitterahaline sihtfinantseerimine	200
219. Sihtfinantseerimise korras saadud hoone kajastamine aastaaruandes	201

220.	Põllumajandusliku tootmise sihtfinantseerimine.....	201
221.	Sihtfinantseerimise tagastamine	202
222.	Sihtfinantseerimine (kompleksülesanne)	203
PIKAAJALISTE KOHUSTUSTE ARVESTUS		204
223.	Emiteeritud võlakirjade müük nimiväärtusega.....	204
224.	Emiteeritud võlakirjade intressi arvestus	205
225.	Emiteeritud võlakirjade müük alla nimiväärtuse – diskontoga	205
226.	Emiteeritud võlakirja diskonto mahaarvestamine	205
227.	Emiteeritud võlakirjade müük üle nimiväärtuse – preemiaga	206
228.	Emiteeritud võlakirjade preemia mahaarvestamine	206
229.	Võlakirjade tagasikutsumine kahjumiga	207
230.	Võlakirjade tagasikutsumine kasumiga.....	207
231.	Pikaajalise võlakirja korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamine kasutades sisemisest intressimäära	208
232.	Pikaajalise laenu saamine.....	210
233.	Saadud laenu kajastamine korrigeeritud soetus- maksumuse meetodil juhul, kui tehingutasude mõju sisemise intressimäära arvestusele on ebaoluline.....	211
234.	Saadud laenu tehingutasude kajastamine kuluna lineaarselt laenu lõpptähtajani jäänud perioodi jooksul .	212
235.	Kohustuse (intressivaba laen) kajastamine bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.....	212
236.	Müügi-tagasirendi arvestus	213
237.	Materiaalse põhivara soetamine, kui selle eest tasutakse pikaajalise järelmaksuga.....	214
238.	Materiaalse põhivara soetamine, juhul kui vara soetus- maksumusse kaasatakse vara tulevase demonteerimisega seotud kulutused.....	215

OMAKAPITALI JA KASUMIJAOTUSE ARVESTUS	216
239. Emiteeritud aktsiate märkimine.....	216
240. Emiteeritud aktsiate müük ülekursiga	216
241. Emiteeritud aktsiate eest tasutakse mitterahalise sissemaksega	217
242. Aktsiate või osade märkimise ebaõnnestumine.....	217
243. Aktsiate emissiooni tühistamine, juhul kui kõiki aktsiaid ei osteta välja.....	218
244. Oma aktsiate tagasiostmine	218
245. Oma aktsiate müük soetusmaksumusest kõrgema hinnaga	219
246. Oma aktsiate müük soetusmaksumusest madalama hinnaga	219
247. Oma aktsiate kustutamine – tagasiostetud omaaktsiate soetusmaksumus on väiksem kui nende maksumus esmasel emitteerimisel.....	220
248. Oma aktsiate kustutamine – tagasiostetud omaaktsiate soetusmaksumus on suurem kui nende maksumus esmasel emitteerimisel.....	220
249. Päritud oma aktsiate tühistamine.....	221
250. Aktsiakapitali vähendamine ja sellega seotud tulumaksu kajastamine	221
251. Kasumijaotus	222
252. Dividendide maksmine aktsionäridele	223
253. Kohustusliku reservkapitali moodustamine	223
254. Kohustusliku reservkapitali kasutamine.....	223
255. Aktsiakapitali suurendamine fondiemissiooni korras	224
256. Sihtotstarbelise reservi moodustamine	224
 TULU ARVESTUS	 225
257. Müük, kui müüja ei ole käibemaksukohustuslane.....	225
258. Müük, kui müüja on käibemaksukohustuslane	225
259. Krediitmüük allahindlusega sõltuvalt maksetähtajast	226

260.	Müük, kui müügitulud ei laeku müüjale, vaid vahendajale (agendile, komisjonärile jne).....	226
261.	Müük, kui ei tasuta rahas.....	227
262.	Tulu kajastamine saadaoleva tasu õiglasest väärtusest (diskonteerimisel kasutatakse turu keskmist intressimäära)	227
263.	Sarnaste kaupade vahetus.....	229
264.	Kauba vahetus temast erineva kauba vastu	229
265.	Kliendilojaalsusprogrammi tulu kajastamine (boonuspunktide andmine).....	230
266.	Kliendilojaalsusprogrammi tulu kajastamine (soodustus ostjale: ostad kaks asja, saad kolmanda poole hinnaga).....	232
267.	Müügitulu kajastamine tehingu komponentide tasandil	233
268.	Installeerimist vajavate kaupade müük, kui installeerimise kohustus on müüjal (installeerimine on töömahukas)	234
269.	Installeerimist vajavate kaupade müük, kui installeerimise kohustus on müüjal (installeerimine ei ole töömahukas).....	235
270.	Tulu kajastamine kauba müügist, kui kauba tootmine algab pärast ostutellimuse saamist ning ostja on teinud ettemakse	235
271.	Müügitulu kajastamine teenuste müügil (hooldustasu)..	236
272.	Tulu kajastamine valmidusastme meetodil	237
273.	Oodatava kahjumi kajastamine teenuse osutamisel	239
274.	Annetuse saamine (rahas).....	240
275.	Annetuse saamine (materiaalne vara).....	241
276.	Annetuse saamine (kinnisvarainvesteering).....	241

AVALIKU SEKTORI JA ERASEKTORI ÜKSUSTE VAHEL SÕLMITUD TEENUSTE KONTSSESSIOONI-KOKKULEPETE KAJASTAMINE		242
277.	Erasektori üksus kajastab finantsvara.....	242
278.	Erasektori üksus kajastab finantsvara (mõju kasumi-aruandele ja bilansile).....	245
279.	Erasektori üksus kajastab immateriaalset vara	246
280.	Erasektori üksus kajastab immateriaalset vara (mõju kasumiaruandele ja bilansile)	248
281.	Erasektori üksus kajastab finantsvara ja immateriaalset vara	249
282.	Avaliku sektori üksus kajastab materiaalset põhivara....	250
283.	Avaliku sektori üksus kajastab materiaalset põhivara (mõju tulemiaruan- dele ja bilansile).....	252
ARUANDLUSE KOOSTAMINE		252
284.	Reguleerimiskanded	252
285.	Lõpetamiskanded	254
286.	Koondkasumiaruande koostamine	255
287.	Arvestusmeetodite muutmine.....	257
288.	Raamatupidamislike hinnangute muutused.....	258
289.	Raamatupidamislike hinnangute muutused (põhivara piirmaksumuse korrigeerimine)	258
290.	Vigade korrigeerimine (oluline viga).....	259
291.	Vigade korrigeerimine (ebaoluline viga)	260
292.	Inventeerimistulemuste kajastamine (materjali puudujääk – süüdlas- t ei ole kindlaks tehtud).....	261
293.	Inventeerimistulemuste kajastamine (materjali puudujääk – süüdlas- ed on kindlaks tehtud).....	261
294.	Inventeerimistulemuste kajastamine (materjali ülejääk).....	261
295.	Sündmused pärast bilansipäeva (korrigeeriv sündmus)	262

296.	Sündmused pärast bilansipäeva (mittekorregeeriv sündmus)	262
297.	Kohustuse lühi- ja pikaajaline eristamine (enne bilansipäeva on sõlmitud kokkulepe laenu pikendamiseks).....	263
298.	Kohustuse lühi- ja pikaajaline eristamine (laenu pikendamise kokkulepe sõlmiti pärast bilansipäeva)	263
299.	Kohustuse lühi- ja pikaajaline eristamine (ettevõtte on rikkunud pikaajalise laenu lepingus sätestatud tingimusi)	264
300.	Varade ja kohustuste saldeerimine (kajastamine netosummas).....	265
301.	Tulude ja kulude saldeerimine (kajastamine netosummas).....	265
302.	Ettevõtte likvideerimisbilansi koostamine	266
303.	Lõppbilansi koostamine	269

LISAD

Lisa 1.	Näidetes kasutatud kontoplaan	273
Lisa 2.	RTJ 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamise üldpõhimõtted (Muudetud 2009)	276
Lisa 3.	RTJ 2. Nõuded informatsiooni esitusviisile raamatupidamise aastaaruandes (Muudetud 2009)	300

VAJALIKUD TEORIAD PRAKTIKASSE

rafiko@rafiko.ee

www.hot.ee/sanderkaru GSM: +372 5043202

finantsid, strateegia juurutamine ja tulemuslikkuse mõõtmine, õnnelik ja tulemuslik meeskond

SANDER KARU koolitus- ja koostööprojektid

MUUDAME KULUD TULUDEKS

RAFIKO KIRJASTUS OÜ

Majandusalaste raamatute kirjastamine ja müük

Tel: 5043202, 5333911 • rafiko@rafiko.ee • www.rafiko.ee